

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, Vyšehradská 424/16, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2025, čj. MSP-476/2025-OSV-OSV/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2025, čj. 10 A 84/2025-10,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (stěžovatel) podal u městského soudu žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2025. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta. Městský soud jeho žádost zamítl, jelikož stěžovatel řádně neobjasnil své majetkové poměry.

[2] Stěžovatel podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. V ní taktéž požádal o osvobození od soudních poplatků (resp. vznesl „*požadavek dle § 36 odst. 3 zák. 150/2002*“). Z kasační stížnosti je zřejmé, že podle stěžovatele měl městský soud jeho žádostem vyhovět, tj. osvobodit ho od soudních poplatků a ustanovit mu zástupce.

[3] NSS nejdříve posoudil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je ze zákona zpoplatněna a stěžovatel musí být v řízení o ní zastoupen advokátem (nebo sám mít vysokoškolské právnické vzdělání). Podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) ovšem nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Napadené usnesení je nepochybně procesním

rozhodnutím (kterým se řízení o žalobě nekončí). Soud proto stěžovatele k zaplacení soudního poplatku nevyzýval ani nerozhodoval o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků. V této věci totiž stěžovatel není povinen soudní poplatek hradit. Závěr rozšířeného senátu platí také pro povinnost být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Není tedy nutné, aby byl stěžovatel nyní zastoupen advokátem. Podmínky řízení jsou proto splněny.

[4] Podle § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.* Osvobození od soudních poplatků představuje výjimku z pravidla, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je na základě zákona zpoplatněna. Účelem je zejména ochránit účastníka řízení, který se nachází v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích (rozsudek NSS ze dne 6. 6. 2012, čj. 2 Ans 6/2012-12).

[5] Účastník řízení, který chce být kvůli nemajetnosti osvobozen od soudních poplatků, přitom nejenže musí o osvobození sám aktivně požádat soud, ale zejména musí svá tvrzení doložit. Aby soud tuto povinnost žadatelům o osvobození alespoň částečně ulehčil, zpravidla jim poskytne k vyplnění formulář, který obsahuje určité typové okruhy otázek pro zjištění finanční a sociální situace žadatele. Jak NSS ověřil ze spisu městského soudu, stalo se tak i v případě stěžovatele.

[6] Stěžovatel na výzvu městského soudu reagoval podáním, ve kterém uvedl, že jeho jediným příjmem je starobní důchod ve výši cca 6 500 Kč, který mu však není v rozporu se zákonem vyplácen. Ve formuláři ke svým majetkovým poměrům uvedl „viz příloha“. Přílohu stěžovatel nepředložil. Žádné jiné údaje o svém majetku, příjmech a výdajích neuvedl. Žádné podklady soudu nezaslal a svá tvrzení o výši starobního důchodu nijak nedoložil. Stěžovatel tedy neposkytl soudu podrobný a úplný obraz o své majetkové situaci. Městský soud přitom nebyl povinen vyhledávat další informace za stěžovatele. Nemusel stěžovatele ani vyzývat, aby doplnil či upřesnil svá tvrzení uvedená ve formuláři (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2024, čj. 10 As 67/2024-11, bod 12). V kasačním řízení stěžovatel zopakoval, že na zaplacení soudního poplatku nemá peníze, toto obecné tvrzení ale ničím nedoložil. Neuvedl tedy konkrétní okolnosti, kterými by zpochybnil závěr městského soudu. Městský soud tak posoudil stěžovatelovu žádost podle dostupných informací a stěžovatele správně neosvobodil.

[7] Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.* Protože u stěžovatele nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, městský soud mu správně ani neustanovil advokáta. V řízení o žalobě přitom zastoupení advokátem není povinné.

[8] NSS závěrem dodává, že předmětem přezkumu v dané věci je usnesení o neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce. Námitkám, které se netýkaly takto vymezeného předmětu, se proto soud nevěnoval.

[9] NSS proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2025

Ondřej Mrákota
předseda senátu